

## PRAKSISOVERSIGT · KREDITAFTALER

# Praksisoversigt over kreditaftaler og forbrugerlån (kreditaftaleloven)

*Forbrugerkreditaftaler – kreditværdighedsvurdering, oplysningspligt, ejendomsforbehold og sanktioner*

Version 2 · Opdateret 27. jun. 2026 · 43 afgørelser · 2003-2026

[Læs online](#)

## INTRODUKTION

Kreditaftaleloven regulerer forbrugerkreditaftaler i Danmark – herunder forbrugslån, kreditkøb, kreditkort og overtræk – og gennemfører EU's forbrugerkreditdirektiv 2008/48/EF. Loven opstiller krav om prækontraktuel oplysningspligt (§§ 7a-7d), kreditværdighedsvurdering (§ 7c), beregning og offentliggørelse af de årlige omkostninger i procent (ÅOP), fortrydelsesret (§§ 19-20) samt regler om ejendomsforbehold (§§ 34-48). Praksis viser en tydelig skærpelse af kreditværdighedsvurderingskravene efter 2018-reformen af forbrugslånsmarkedet og den nyeste Vejledning om kreditværdighedsvurdering fra 2025, mens domstole og ankenævn fortsat kræver en »vis grovere tilsidesættelse« af vurderingspligten, før en kreditaftale tilsidesættes som ugyldig.

## PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Kreditgiveren skal inden kreditaftalens indgåelse vurdere forbrugerens kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, herunder beregning af rådighedsbeløb for alle lån, jf. kreditaftalelovens § 7c.
- 02** Kreditgiveren har et skøn over, hvornår der foreligger fyldestgørende oplysninger, men simple uunderbyggede erklæringer fra forbrugeren kan ikke i sig selv kvalificeres som fyldestgørende, jf. EU-Domstolens dom i C-449/13 (CA Consumer Finance).
- 03** En kreditaftale kan tilsidesættes som ugyldig efter aftalelovens §§ 36/38c ved mangelfuld kreditværdighedsvurdering, men kun ved en vis grovere tilsidesættelse af vurderingspligten – ikke ethvert svigt.
- 04** Manglende oplysning om de årlige omkostninger i procent (ÅOP) i kreditaftalen udløser automatisk rentenedsættelse til Nationalbankens officielle udlånsrente med tillæg af 5 pct., jf. kreditaftalelovens § 23, stk. 1.
- 05** Markedsføring af kreditaftaler med angivelse af rentesats eller talstørrelser skal indeholde standardoplysninger givet klart, tydeligt og på en fremtrædende måde – hvilket efter Højesterets praksis betyder iøjnefaldende for forbrugeren.

- 06** Anvendelse af kreditaftalelovens § 42, stk. 2 (udlæg når det solgte ikke kan findes) afskærer efterfølgende anvendelse af § 41 om begrænsning af forbrugerens hæftelse, jf. U.2023.3083H.
- 07** En kreditaftale betegnet som rente- og gebyrfri kan alligevel være omfattet af loven, hvis der indgår en skjult kommission, da det er irrelevant, om omkostningen betales til kreditgiver eller tredjemand.
- 08** EU-Domstolen kræver, at ÅOP-beregningen medtager alle omkostninger, kreditgiver ved eller burde vide om ved aftalens indgåelse – herunder accessoriske tjenesteydelser som forsikring.
- 09** Forbrugslånsvirksomheder er underlagt et renteloft på 35 pct. ÅOP og et omkostningsloft på 100 pct. af det udbetalte beløb.
- 10** Det reviderede forbrugerkreditdirektiv 2023/2225/EU gennemføres ved lov nr. 1322 af 20. november 2025 med ikrafttræden 20. november 2026 – § 7c nyaffattes med skærpede krav til kreditværdighedsvurdering.

## § 1 Kreditaftalelovens anvendelsesområde og systematik

Kreditaftaleloven (oprindeligt lov nr. 398 af 13. juni 1990) afløste den tidligere kreditkøbslov og regulerer aftaler om kredit til forbrugere – herunder forbrugslån, kreditkøb med ejendomsforbehold, kreditkort og kassekredit. Lovens forhistorie er grundigt behandlet i [Betænkning nr. 839/1978 om køb på kredit](#), som førte til kreditkøbsloven i 1982.

Ved [lov nr. 535 af 26. maj 2010](#) blev kreditaftaleloven gennemgribende ændret for at gennemføre forbrugerkreditdirektivet 2008/48/EF. Lovændringen var forberedt af Justitsministeriets arbejdsgruppe i [Betænkning nr. 1509/2009 om gennemførelse af forbrugerkreditdirektivet](#). Arbejdsgruppen anbefalede totalharmonisering med direktivet og indførelse af bl.a. kreditværdighedsvurderingspligten i § 7c, standardiserede oplysninger via SECCI-formularen (bilag 2) og 14-dages fortrydelsesret.

[Kreditaftalelovens § 3, stk. 1](#) opregner undtagelserne fra lovens anvendelsesområde. De vigtigste er:

- **Nr. 1:** Kreditaftaler uden rente og omkostninger (men se nedenfor om skjulte kommissioner)
- **Nr. 5:** Leje- og leasingaftaler uden købepligt
- **Nr. 6:** Overtræk (delvis undtaget – kapitel 1 og § 8b gælder dog)
- **Nr. 7:** Gældssaneringsaftaler ved misligholdelse

Boliglån sikret ved pant i fast ejendom falder uden for loven og reguleres i stedet af bekendtgørelse nr. 944 af 21. juni 2022 om god skik for boligkredit (der gennemfører boligkreditdirektivet 2014/17/EU). Se nærmere under [realkredit-tvister](#).

**Vedtagne men endnu ikke konsoliderede ændringer:** [Lov nr. 1322 af 20. november 2025](#) gennemfører det reviderede forbrugerkreditdirektiv 2023/2225/EU og nyaffatter bl.a. § 3, stk. 1, nr. 1-2 (skærpede undtagelsesregler for henstand og køb-nu-betal-senere) samt § 3, stk. 1, nr. 5 (leasingaftaler med forkøbsret bringes ind under loven). Ændringerne træder i kraft 20. november 2026.

## Kreditværdighedsvurderingspligten efter § 7c – lovgrundlag og forarbejder

[Kreditaftalelovens § 7c, stk. 1](#) bestemmer, at kreditgiveren inden kreditaftalens indgåelse skal vurdere forbrugerens kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der hvor det er relevant indhentes hos forbrugerens og ved søgning i relevante databaser.

Bestemmelsen blev indsat ved 2010-loven som gennemførelse af [forbrugerkreditdirektivets artikel 8](#). Af forarbejderne fremgår:

*Bestemmelsen indebærer, at kreditgiveren altid vil skulle indhente fyldestgørende oplysninger og på baggrund af disse oplysninger foretage en vurdering af forbrugerens kreditværdighed. Oplysningerne kan efter kreditgiverens skøn indhentes hos forbrugerens og ved søgning i relevante databaser, f.eks. hos kreditoplysningsbureauer.*

Forarbejderne understreger, at vurderingen skal ske med henblik på at bedømme, om forbrugerens vil være i stand til at betale afdrag – *ikke* med henblik på kreditgiverens tabsrisiko.

[Vejledningen om kreditværdighedsvurdering](#) (VEJ nr. 10137/2025 fra Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden) opstiller følgende overordnede principper:

- Kreditgiver **skal** beregne forbrugerens rådighedsbeløb for alle lån
- Kreditgiver skal foretage en **individuel vurdering** af, om rådighedsbeløbet er tilstrækkeligt
- Standardiserede minimumssatser kan anvendes som ét led, men kan ikke stå alene
- Kreditværdighedsvurderingen skal tage udgangspunkt i det **scenarie med den højeste ydelse**

**Kommende skærpelse:** § 7c nyaffattes ved lov nr. 1322 af 20. november 2025 (ikrafttræden 20. november 2026) med skærpede krav for at forebygge uansvarligt udlån og overgældsætning, i overensstemmelse med det reviderede forbrugerkreditdirektiv 2023/2225/EU.

LOV

Kreditaftaleloven § 7c, stk. 1

## § 3 Kreditværdighedsvurdering i praksis – domstole og ankenævn

Den centrale dom om kreditværdighedsvurderingens rækkevidde er Østre Landsrets dom af 22. marts 2024 i [BS-10730/2022-OLR](#) (Resurs Bank-sagen). Landsretten tog stilling til fire dele af Finanstilsynets påbud til Resurs Bank og nåede følgende resultat:

| Påbud                                       | Udfald           |
|---------------------------------------------|------------------|
| Beregning af rådighedsbeløb for alle lån    | <b>Fastholdt</b> |
| Dokumenterede oplysninger i alle forhold    | <b>Ophævet</b>   |
| Beregning efter scenarie med højeste ydelse | <b>Fastholdt</b> |
| Individuel vurdering af rådighedsbeløb      | <b>Fastholdt</b> |

Landsretten udtalte om det ophævede dokumentationskrav:

*Et krav om at Resurs Bank i alle låneforhold skal indhente dokumenterede oplysninger om låntagers faktiske indtægter og faktiske faste udgifter [...] reelt vil fratage kreditgiveren det i lovgivningen forudsatte skøn over, hvornår der foreligger fyldestgørende oplysninger.*

Retten lagde afgørende vægt på EU-Domstolens dom i sag C-449/13 (CA Consumer Finance), der fastslog, at direktivets artikel 8 giver kreditgiveren en **skønsmargin** – men at simple, uunderbyggede erklæringer ikke i sig selv udgør fyldestgørende oplysninger.

**Civilretlig virkning – ugyldighedstærsklen:** I samme sag blev Resurs Bank frifundet for Forbrugerombudsmandens påstand om ugyldighed af en konkret kreditaftale med en forbruger (lån på 20.000 kr., ÅOP 28,40 %). Landsretten udtalte:

*En kreditgivers vurdering af en forbrugers kreditevne beror på et skøn, og det er derfor ikke ethvert svigt i denne vurdering, der kan føre til en tilsidesættelse af kreditaftalen som ugyldig.*

Dette princip afspejles i Det Finansielle Ankenævns praksis. I [422/2024](#) (Santander, lån på 42.000 kr.) og [308/2024](#) (lån på 60.000 kr.) fandt flertallet ikke tilstrækkelig grov tilsidesættelse til ugyldighed – trods negative rådighedsbeløb. Afgørelserne falder typisk 3-2, med minoriteten for strengere håndhævelse.

Det Finansielle Ankenævn har dog givet forbrugeren medhold i sager med mere ekstreme forhold, fx [377/2025](#) (uansvarlig långivning) og [65/2025](#).

Forbrugerombudsmanden har været mere aggressiv og har i flere sager opnået, at kreditgivere frafalder renter og gebyrer. I [fom-80135](#) (lån på 15.000 kr., ÅOP 706 %) og [fom-111253](#) opnåede Forbrugerombudsmanden tilsidesættelse med den virkning, at forbrugeren alene hæftede for hovedstolen.

| LOV     | <a href="#">Aftaleloven § 36</a>                                                                                                                            | <a href="#">Aftaleloven § 38c</a> | <a href="#">Kreditaftaleloven § 7c, stk. 1</a> |            |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------|------------|
| PRAKSIS | <b>Landsretten</b> · Gyldigheden af Finanstilsynets påbud om kreditværdighedsvurdering og gyldigheden af en kreditaftale                                    |                                   |                                                | 22.03.2024 |
|         | <b>Det finansielle ankenævn</b> · 377/2025 Indsigelse om uansvarlig långivning og manglende vurdering af kreditværdighed, jf. kreditaftalelovens § 7 c.     |                                   |                                                | 23.02.2026 |
|         | <b>Det finansielle ankenævn</b> · 65/2025: Indsigelse mod rente og kreditvurdering på forbrugslån hos Bank Norwegian                                        |                                   |                                                | 23.09.2025 |
|         | <b>Det finansielle ankenævn</b> · Klage over manglende kreditværdighedsvurdering afvist trods efterfølgende salg af lån til tredjemand                      |                                   |                                                | 28.08.2025 |
|         | <b>Det finansielle ankenævn</b> · Afslag på tilsidesættelse af kreditaftale grundet mangelfuld kreditværdighedsvurdering og indsigelse mod salg af fordring |                                   |                                                | 04.03.2025 |
|         | <b>Det finansielle ankenævn</b> · Indsigelse mod Santander Consumer Bank om uansvarlig långivning og mangelfuld kreditværdighedsvurdering                   |                                   |                                                | 27.01.2023 |
|         | <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Sager om utilstrækkelig kreditværdighedsvurdering og overtrædelse af Kreditaftaleloven                                       |                                   |                                                | 18.12.2024 |
|         | <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Manglende kreditværdighedsvurdering ved højtforrentet forbrugslån                                                            |                                   |                                                | 15.03.2021 |

## EU-Domstolens praksis om kreditværdighedsvurdering og sanktioner

EU-Domstolen har afsagt en række principielle domme om [forbrugerkreditdirektivets artikel 8](#):

**Sanktioner ved mangelfuld kreditværdighedsvurdering:** I [C-714/22 \(Profi Credit Bulgaria\)](#) fastslog EU-Domstolen, at en national sanktion bestående i rente- og omkostningsfrihed (dvs. at forbrugeren kun tilbagebetaler hovedstolen) er forenelig med artikel 23 i forbrugerkreditdirektivet. Sanktionen er proportionel og tilstrækkeligt afskrækkende.

**Sanktioner gælder også efter fuld tilbagebetaling:** I [C-472/23 \(Sofyska Rayonna Prokuratura\)](#) fastslog Domstolen, at artikel 8 og 23 kræver, at sanktioner for mangelfuld kreditværdighedsvurdering finder anvendelse, selv om forbrugeren allerede har tilbagebetalt hele kreditten.

**ÅOP-beregning ved accessoriske tjenesteydelser:** I [C-755/22 \(Provident Polska\)](#) fastslog Domstolen, at omkostninger til accessoriske tjenesteydelser (som forsikring), der er obligatoriske for at opnå kreditten, skal medregnes i ÅOP-beregningen. Udeladelse af sådanne omkostninger udgør en fejlagtig ÅOP-angivelse.

**Fortrydelsesret ved tilknyttede aftaler:** I [C-337/23 \(Samsung\)](#) præciserede Domstolen rækkevidden af fortrydelsesretten ved tilknyttede kreditaftaler.

Disse domme har direkte virkning for fortolkningen af [kreditaftalelovens § 7c](#) og § 23 og er indarbejdet i den seneste [Vejledning om kreditværdighedsvurdering](#) fra 2025.

|         |                                                                                                                                    |                                                |            |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|------------|
| LOV     | <a href="#">Kreditaftaleloven § 7c, stk. 1</a>                                                                                     | <a href="#">Kreditaftaleloven § 23, stk. 1</a> |            |
| PRAKSIS | EU-Domstolen · Kautionskrav i forbrugerkredit: Omkostninger skal medregnes i ÅOP og kontraktvilkår kan efterprøves for urimelighed |                                                | 13.03.2025 |
|         | EU-Domstolen · Oplysningspligt og sanktioner i forbrugerkreditaftaler: Overvurderet ÅOP og uigennemskuelige gebyrændringer         |                                                | 13.02.2025 |
|         | EU-Domstolen · Åbenhed om årlige omkostninger i forbrugerkredit og vurdering af accessoriske tjenesteydelser                       |                                                | 21.03.2024 |
|         | EU-Domstolen · Sanktioner ved manglende kreditværdighedsvurdering af forbrugere trods fuld tilbagebetaling af kreditaftalen        |                                                | 11.01.2024 |

## § 5 Oplysningspligt, ÅOP-beregning og sanktionen i § 23

[Kreditaftalelovens § 8, stk. 2](#) forpligter kreditgiveren til at oplyse forbrugeren om en række vilkår i selve kreditaftalen, herunder nr. 7 om de årlige omkostninger i procent (ÅOP) og det samlede beløb, forbrugeren skal betale. Beregningsmetoden for ÅOP er reguleret i [§ 16](#).

Manglende eller fejlagtig oplysning om ÅOP udløser den automatiske civilretlige sanktion i [§ 23, stk. 1](#):

*Er kreditomkostningerne ikke oplyst i overensstemmelse med § 8, stk. 2, nr. 7 [...] skal forbrugeren højst betale lånebeløbet og en årlig rente af den til enhver tid værende restgæld, der svarer til den fastsatte referencesats med et tillæg på 5 pct.*

Referencesatsen er Nationalbankens officielle udlånsrente. Sanktionen er objektiv – det er uden betydning, om kreditgiveren har handlet culpøst. Dog gælder undtagelsen i § 23, stk. 3: kreditgiver kan undgå sanktionen, hvis det godtgøres, at forbrugeren trods den manglende oplysning havde et forsvarligt grundlag for at bedømme kreditomkostningerne.

Forarbejderne til den oprindelige § 23 fra 1990 præciserer:

*Er oplysningen om de årlige omkostninger i procent for lavt angivet, kan kreditgiveren ikke kræve højere kreditomkostninger, end hvad der svarer til den procentsats, der er angivet i kontrakten.*

I Det Finansielle Ankenævns afgørelse [314/2017](#) (Sydbank) blev § 23-sanktionen udløst ved manglende oplysning om ÅOP i et gældsbrief.

Forbrugerombudsmanden har i [fom-80499](#) fastslået, at alle gebyrer – herunder hævegebyrer og gebyrer for kontoudskrifter – skal indgå i ÅOP-beregningen. Se nærmere under [kreditomkostninger-og-aaop-beregning](#).

|         |                                                                                                                                                  |                                        |                                                |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|------------------------------------------------|
| LOV     | <a href="#">Kreditaftaleloven § 8, stk. 2</a>                                                                                                    | <a href="#">Kreditaftaleloven § 16</a> | <a href="#">Kreditaftaleloven § 23, stk. 1</a> |
| PRAKSIS | <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Forbrugerombudsmandens vurdering af oplysningskrav vedrørende gebyrer og provisioner i ÅOP-beregninger 26.08.2013 |                                        |                                                |
|         | <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Manglende inklusion af gebyrer i ÅOP-beregning i strid med Kreditaftaleloven 15.05.2004                           |                                        |                                                |
|         | <b>Det finansielle ankenævn</b> · Manglende oplysning om ÅOP i gældsbrief fører til nedsættelse af renten på privatlån 09.11.2018                |                                        |                                                |

## § 6 Markedsføring af kreditaftaler – Højesterets praksis

Kreditmarkedsføring reguleres af [markedsføringslovens § 18](#), der kræver, at enhver reklame, der angiver en rentesats eller talstørrelser vedrørende kreditomkostninger, skal indeholde standardoplysninger givet **klart, tydeligt og på en fremtrædende måde** ved hjælp af et repræsentativt eksempel.

Højesteret har i to domme af 9. januar 2019 fastlagt fortolkningen af »på en fremtrædende måde«:

**Sag 85/2018 (Toyota):** Højesteret idømte Toyota Danmark A/S en bøde på 190.000 kr. for tv-reklamer, hvor kreditoplysningerne (ÅOP, samlet beløb, løbetid mv.) blev vist i en størrelse og placering, der ikke var iøjnefaldende for forbrugeren. Højesteret fastslog, at forbrugerkreditdirektivets krav om »prominent« præsentation indebærer, at oplysningerne skal være **iøjnefaldende** – ikke blot tilgængelige.

**Sag 86/2018 (K.W. Bruun Import/Citroën):** I en parallel sag blev Citroën-importøren idømt en bøde på 250.000 kr. for tilsvarende overtrædelse.

Forbrugerombudsmanden har fulgt op med en række sager om markedsføring af forbrugslån:

- [fom-80093](#) – forbrugslånsvirksomhed dømt for vildledende oplysning om amortisering og manglende ydelsesoplysning
- [fom-80492](#) – indskærpelse om ÅOP-oplysning i umiddelbar tilknytning til øvrige kreditoplysninger
- [fom-79928](#) – bilforhandler bødet 15.000 kr. for manglende skiltning med rente og ÅOP

[Retningslinjer for kortfristede lån indgået som fjernsalgsaftaler](#) (Forbrugerombudsmanden, 2014) uddyber de prækontraktuelle oplysningskrav specifikt for online-lån.

|         |                                                                                                                                                        |  |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| LOV     | <a href="#">Markedsføringsloven § 18</a>                                                                                                               |  |
| PRAKSIS | <b>Højesteret</b> · Markedsføring af kreditaftaler: Kravet om fremtrædende oplysninger og beregning af bødestraf 09.01.2019                            |  |
|         | <b>Højesteret</b> · K.W. Bruun Import A/S idømt bøde på 250.000 kr. for utilstrækkelig angivelse af standardkreditoplysninger i bilreklamer 09.01.2019 |  |

|                                                                                                                                                    |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Forbrugslånsvirksomhed dømt for vildledende markedsføring om amortisering og manglende kreditoplysninger            | 14.09.2021 |
| <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Indskærpelse vedrørende manglende ÅOP-oplysning i markedsføring af kreditmuligheder til øjenkirurgiske behandlinger | 20.01.2012 |
| <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Bilforhandler bødet for manglende skiltning med lovpligtige kreditoplysninger                                       | 20.01.2012 |

## § 7 Anvendelsesområdet grænser – »køb-nu-betal-senere« og skjulte kommissioner

Et centralt fortolkningsspørgsmål har været, om tilsyneladende rente- og gebyrfri kreditordninger falder inden for § 3, stk. 1, nr. 1, der undtager kreditaftaler »hvor kreditten ydes rentefrit og uden andre omkostninger«.

Retten i Lyngby fastslog i dom af 2. april 2024 i [BS-23463/2023-LYN](#) (Denti.dk/tandklinik-konkurs), at en kreditaftale med en skjult kommission på 11,37 % fra klinikken til kreditgiveren var **omfattet** af kreditaftaleloven, selvom kreditten fremstod som rente- og gebyrfri over for forbrugeren:

*Uanset, at den kontante pris for tandbehandlingen og prisen ved betalingsaftalen med Denti.dk overfor Sagsøger fremstod som identisk, finder retten, at Denti.dk som kreditgiver ikke har godtgjort, at betalingsaftalen reelt var uden omkostninger for Sagsøger.*

Retten støttede sig på forarbejderne til § 3, stk. 1, nr. 1, der udtrykkeligt fastslår, at undtagelsen kun gælder, »hvis der ikke skal betales nogen form for oprettelsesomkostninger, løbende omkostninger eller rente«, og at »det ikke har betydning, om omkostningerne skal betales til kreditgiveren eller til tredjemand«.

Forbrugeren fik medhold i tilbagebetaling af hele kreditbeløbet (20.796 kr.), da tandklinikken var gået konkurs uden at levere den bestilte behandling. Da kreditaftalen var omfattet af loven, kunne forbrugeren gøre sine mangelsindsigelser gældende direkte over for kreditgiveren.

Pr. 1. juli 2023 blev »køb-nu-betal-senere«-ordninger desuden lovgivningsmæssigt bragt ind under kreditaftaleloven ved **lov nr. 479 af 12. maj 2023**, uanset om de fremstår som omkostningsfrie.

LOV [Kreditaftaleloven § 3, stk. 1](#)

PRAKSIS **Byretten** · Finansieringsselskab dømt til at tilbagebetale lån efter tandklinikens konkurs: Kredit var omfattet af kreditaftaleloven 02.04.2024

## § 8 Ejendomsforbehold – §§ 34-48 og Højesterets praksis

Kreditaftalelovens kapitel 10 (§§ 34-48) regulerer kreditkøb med ejendomsforbehold, herunder betingelser for gyldigt ejendomsforbehold (§ 34), begrænsning af forbrugers hæftelse (§ 41), udlæg når det solgte ikke kan findes (§ 42, stk. 2), og forbrugers ret til at modsætte sig tilbagetagelse (§ 48). Se nærmere under [ejendomsforbehold-tilbagetagelse-forbruger kreditkøb](#).

To Højesteretsafgørelser tegner den aktuelle retstilstand:

**U.2023.3083H (§ 42, stk. 2, afskærer § 41):** Højesteret fastslog, at når kreditgiver har foretaget udlæg efter § 42, stk. 2 (fordi det solgte ikke kan findes under tilbagetagesforretningen), kan kreditgiver ikke

efterfølgende anvende § 41 om begrænsning af forbrugerens hæftelse. Sagen drejede sig om en bil solgt med ejendomsforbehold.

**BS-39568/2019-HJR (frivillig tilbagelevering til solvent bo):** Højesteret fastslog, at kreditgiver ikke kan gøre restkrav gældende mod forbrugeren, når det solgte er tilbageleveret frivilligt til et solvent konkursbo. Kendelsen præciserer samspillet mellem § 42 og § 48 i konkurssituationer.

Vestre Landsret har i **BS-305/2019-VLR** (Nordea Finans/motorcykel) fastslået, at kreditgiver kan foretage udlæg efter § 42, stk. 2, selv om genstanden er vindiceret hos tredjemand – tilgodehavendet skal blot reduceres med genstandens værdi ved vindikationen. Retten henviste til forarbejderne i **Betænkning nr. 839/1978 om køb på kredit**.

Forbrugerombudsmandens sag **fom-113369** vedrører ligeledes kreditaftaler med ejendomsforbehold og afregning ved tilbagetagelse af køretøj.

|         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                |                                        |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|----------------------------------------|
| LOV     | <a href="#">Kreditaftaleloven § 41</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <a href="#">Kreditaftaleloven § 42, stk. 2</a> | <a href="#">Kreditaftaleloven § 48</a> |
| PRAKSIS | <b>Højesteret</b> · Højesteret: Anvendelse af kreditaftalelovens § 42, stk. 2, afskærer efterfølgende anvendelse af § 41 11.05.2023<br><b>Højesteret</b> · Højesterets dom om restkrav efter tilbagetagelse af bil med ejendomsforbehold i et dødsbo 17.01.2020<br><b>Landsretten</b> · Nordea Finans Danmark A/S vs. Debitor: Hjemvisning til fogedretten for udlæg trods vindikation hos tredjemand 03.09.2019<br><b>Forbrugerombudsmanden</b> · Bilproducent politianmeldt for vildledende prisoplysninger og mangelfuld kreditmarkedsføring 04.06.2025 |                                                |                                        |

## § 9 Førtidig indfrielse og refusion af stiftelsesomkostninger – § 26

**Kreditaftalelovens § 26** giver forbrugeren ret til når som helst at indfri sine forpligtelser i henhold til en kreditaftale. Ved førtidig indfrielse har forbrugeren krav på en nedsættelse af de samlede kreditomkostninger.

EU-Domstolens dom i sag C-383/18 (*Lexitor*) fastslog, at forbrugerkreditdirektivets artikel 16, stk. 1, kræver reduktion af **alle** omkostninger – herunder stiftelsesomkostninger – ved førtidig indfrielse, ikke blot løbende omkostninger. Dommen har rejst spørgsmålet, om den danske retstilstand er forenelig med EU-retten.

Det Finansielle Ankenævn afviste i **39/2021** (Nordania Finans/billån) at tage stilling til spørgsmålet under henvisning til dets principielle karakter. Ankenævnet bemærkede:

*Spørgsmålet om, hvorvidt kreditaftalelovens § 26, stk. 1, i lyset af EU-Domstolens praksis skal fortolkes således, at stiftelsesomkostninger skal refunderes ved førtidig indfrielse, må i stedet afgøres af domstolene.*

Klageren i sagen havde indfriet et billån efter blot 3,5 måneder og krævede forholdsmæssig refusion af stiftelsesomkostninger på 17.395 kr. (stiftelsesprovision 9.500 kr., dokumentgebyr 4.295 kr. mv.).

Spørgsmålet er endnu ikke endeligt afklaret af danske domstole. Det reviderede forbrugerkreditdirektiv 2023/2225/EU præciserer i artikel 29, at reduktionen ved førtidig indfrielse skal omfatte alle omkostninger, der påløber forbrugeren – denne bestemmelse gennemføres ved lov nr. 1322 af 20. november 2025.

|         |                                                                                                                   |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| LOV     | <a href="#">Kreditaftaleloven § 26, stk. 1</a>                                                                    |
| PRAKSIS | <b>Det finansielle ankenævn</b> · Refusion af stiftelsesomkostninger ved førtidig indfrielse af billån 27.08.2021 |

## § 10 Forbrugslånsvirksomheder – renteloft og omkostningsloft

Lov om forbrugslånsvirksomheder (konsolideret som lovbekendtgørelse A20250154529) supplerer kreditaftaleloven med særlige regler for kviklån og andre kortfristede forbrugslån. Loven blev indført ved lov nr. 1374 af 13. december 2018 (forbrugslånsreformen) og indeholder bl.a.:

- **Renteloft på 35 pct. ÅOP** (§ 11a) – kreditaftaler med en ÅOP over 35 pct. er forbudte
- **Omkostningsloft på 100 pct.** (§ 11b) – de samlede omkostninger (renter, gebyrer mv.) må aldrig overstige det udbetalte kreditbeløb
- **Tilsynskrav** – forbrugslånsvirksomheder skal have tilladelse fra Finanstilsynet

Lofterne blev strammet ved **lov nr. 801 af 9. juni 2020** (midlertidigt sænket omkostningsloft under COVID-19) og senest justeret ved **lov nr. 479 af 12. maj 2023**, der bl.a. bragte »køb-nu-betal-senere«-ordninger ind under reguleringen.

Forbrugerombudsmanden har ført en række sager mod virksomheder, der overtrådte reglerne:

- [fom-80135](#) – lån med ÅOP 706 % (inden loftets ikrafttræden), som blev tilsidesat på grund af manglende kreditværdighedsvurdering
- [fom-80116](#) og [fom-80137](#) – sager om utilstrækkelig kreditvurdering hos forbrugslånsvirksomheder

Det Finansielle Ankenævn har i [382/2021](#) behandlet et lån med ÅOP på 785 % (ydte før reformen), men afviste forbrugerens krav om tilbagebetaling af kreditomkostninger.

Forbrugslånsvirksomhedslovens regler om renteloft og omkostningsloft suppleres fremadrettet af det reviderede forbrugerkreditdirektiv, der pålægger medlemsstaterne at indføre maksimale ÅOP-satser eller samlede kreditomkostningslofter.

|         |                                                                                                                                                                   |            |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| PRAKSIS | <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Mangelfuld kreditvurdering ved forbrugslån: Overtrædelse af Kreditaftaleloven og god markedsføringsskik                            | 23.04.2021 |
|         | <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Forbrugerombudsmanden: Manglende kreditværdighedsvurdering ved forbrugslån er i strid med Kreditaftaleloven og Markedsføringsloven | 07.04.2021 |
|         | <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Manglende kreditværdighedsvurdering ved højtforrentet forbrugslån                                                                  | 15.03.2021 |
|         | <b>Det finansielle ankenævn</b> · Klage over uansvarlig långivning og manglende kreditværdighedsvurdering ved omlægning af gæld til særlige vilkår                | 20.10.2022 |

## § 11 Øvrig praksis – gældssanering, fortrydelsesret og kreditorskifte

**Gældssaneringsaftaler er undtaget fra kreditvurderingskravet:** Det Finansielle Ankenævn fastslog i [228/2020](#), at § 7c ikke finder anvendelse ved afviklingsaftaler for misligholdt gæld, jf. undtagelsen i § 3, stk. 1, nr. 7. Betingelsen er, at aftalen kan forventes at afværge en retssag, og at forbrugeren ikke stilles ringere end i den oprindelige kreditaftale.

**Tilbagetagelse og fogedrettens kompetence:** Vestre Landsret har i kendelse af 30. januar 2009 i [BS-2099/2008-VLR](#) fastslået, at påberåbelse af [kreditaftalelovens § 30, stk. 1](#) (tilbagetagelse i stedet for udlæg) falder inden for fogedrettens kompetence og ikke udgør en indsigelse mod selve gældskravet.

**ÅOP-praksis fra Forbrugerombudsmanden:** Forbrugerombudsmanden har i [fom-80468](#) og [fom-80520](#) behandlet sager om ÅOP-beregning og manglende oplysning om kreditomkostninger. Tilsvarende har Forbrugerombudsmanden i [fom-79974](#) taget stilling til kreditkortvilkår.

**Fortrydelsesret:** [Kreditaftalelovens §§ 19-20](#) giver forbrugeren 14 dages fortrydelsesret fra kreditaftalens indgåelse. § 19 er nyaffattet ved lov nr. 1322 af 20. november 2025 (ikrafttræden 20. november 2026) i overensstemmelse med det reviderede direktiv. Se nærmere under [fortrydelsesret-fjernsalg-forbrugeraftaleloven](#).

**Urimelige vilkår:** [§ 22](#) indeholder en generalklausul om tilsidesættelse af urimelige vilkår. Bestemmelsen suppleres af aftalelovens §§ 36 og 38c. Se nærmere under [aftalelov-31-38](#).

| LOV     | <a href="#">Kreditaftaleloven § 3, stk. 1</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <a href="#">Kreditaftaleloven § 19</a> | <a href="#">Kreditaftaleloven § 22</a> |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------|
| PRAKSIS | <b>Forbrugerombudsmanden</b> · Manglende kreditværdighedsvurdering fører til tilsidesættelse af låneaftaler 06.05.2020<br><b>Forbrugerombudsmanden</b> · Forbrugerombudsmanden intervenserer i sag om uansvarlig långivning efter mangelfuld kreditvurdering 27.12.2019<br><b>Forbrugerombudsmanden</b> · Låneformidlers markedsføring af forbrugerkreditter med mangelfulde kreditoplysninger 06.03.2014<br><b>Forbrugerombudsmanden</b> · Manglende oplysning om årlig rente ved kontokortordning 16.05.2004<br><b>Det finansielle ankenævn</b> · Krav om tilbagebetaling af afdrag på gældsafale afvist: Kreditværdighedsvurdering ikke påkrævet ved afviklingsafale 27.08.2021 |                                        |                                        |

## § 12 Det reviderede forbrugerkreditdirektiv og fremtidige ændringer

Det reviderede forbrugerkreditdirektiv [2023/2225/EU](#) erstatter det nugældende direktiv 2008/48/EF og skal gennemføres i dansk ret senest 20. november 2026. Gennemførelsen sker ved [lov nr. 1322 af 20. november 2025](#), som ændrer kreditaftaleloven, markedsføringsloven, lov om forbrugslånsvirksomheder og flere andre love.

De vigtigste ændringer pr. 20. november 2026 omfatter:

- **§ 7c nyaffattes** med skærpede krav til kreditværdighedsvurdering – kreditgiver skal foretage en grundig vurdering for at forebygge uansvarlig långivning og overgældsætning
- **§ 3, stk. 1, nr. 1-2 nyaffattes** – undtagelserne for henstand og købekort strammes; store onlineplatformes henstandsordninger undtages kun ved betaling inden 14 dage
- **§ 3, stk. 1, nr. 5** – leasingaftaler med forkøbsret bringes ind under lovens anvendelsesområde
- **§ 19 nyaffattes** om fortrydelsesretten
- **§ 23** tilpasses med konsekvensændringer i henvisningerne
- **§ 26** – reglerne om førtidig indfrielse tilpasses direktivets præcisering af, at alle omkostninger skal reduceres forholdsmæssigt

Samtidigt skærpes lov om forbrugslånsvirksomheder yderligere. Direktivet pålægger desuden medlemsstaterne at fastsætte maksimale ÅOP-satser eller samlede kreditomkostningslofter – krav der allerede er opfyldt i dansk ret via de eksisterende lofter på 35 pct. ÅOP og 100 pct. omkostninger.

De almindelige bemærkninger til lov nr. 1322 af 20. november 2025 fylder ca. 767.000 tegn og udgør den mest omfattende lovforarbejder-tekst på kreditaftalområdet. Den detaljerede behandling af det reviderede direktivs gennemførelse i dansk ret er tilgængelig via [Retsinformation](#).

LOV

Kreditaftaleloven § 3, stk. 1

Kreditaftaleloven § 7c

## § 13 Sammenfatning af centrale praksisspoer

Praksis på kreditaftalområdet samler sig omkring følgende hovedlinjer:

- **Kreditværdighedsvurdering (§ 7c):** Kreditgiver har et skøn, men skal altid beregne rådighedsbeløb og foretage en individuel vurdering. Mangelfuld vurdering kan føre til ugyldighed – men kun ved en vis grovere tilsidesættelse. Forbrugerombudsmanden har opnået tilsidesættelse i de mest ekstreme sager (ÅOP over 700 %, negativt rådighedsbeløb), mens Det Finansielle Ankenævn typisk kræver mere.
- **ÅOP-oplysning og § 23-sanktion:** Manglende eller for lavt angivet ÅOP udløser automatisk rentenedsættelse. Alle gebyrer og accessoriske omkostninger skal medregnes. EU-Domstolen har bekræftet, at rente- og omkostningsfrihed er en proportional sanktion.
- **Markedsføring:** Kreditoplysninger i reklamer skal være iøjnefaldende – ikke blot tilgængelige. Bødeniveauet ligger på 190.000-250.000 kr. for bilimportører.
- **Ejendomsforbehold:** § 42, stk. 2 (udlæg) og § 41 (hæftelsesbegrænsning) er alternative – ikke kumulative – retsmidler, jf. U.2023.3083H. Vindikation hos tredjemand afskærer ikke udlæg hos forbrugeren.
- **Anvendelsesområde:** Skjulte kommissioner bringer tilsyneladende omkostningsfrie kreditordninger ind under loven. Gældssaneringsaftaler er undtaget fra kreditvurderingskravet.
- **Kommende ændringer:** Det reviderede forbrugerkreditdirektiv skærper kravene fra 20. november 2026 – navnlig til kreditværdighedsvurdering, leasingaftaler og »køb-nu-betal-senere«-ordninger.

LOV

Kreditaftaleloven § 7c, stk. 1

Kreditaftaleloven § 23, stk. 1

Kreditaftaleloven § 42, stk. 2

|         |                                                                                                                          |            |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| PRAKSIS | <b>Højesteret</b> · Højesteret: Anvendelse af kreditaftalelovens § 42, stk. 2, afskærer efterfølgende anvendelse af § 41 | 11.05.2023 |
|         | <b>EU-Domstolen</b> · Åbenhed om årlige omkostninger i forbrugerkredit og vurdering af accessoriske tjenesteydelser      | 21.03.2024 |
|         | <b>Landsretten</b> · Gyldigheden af Finanstilsynets påbud om kreditværdighedsvurdering og gyldigheden af en kreditaftale | 22.03.2024 |

## REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

|                        |        |                        |        |
|------------------------|--------|------------------------|--------|
| Aftaleloven § 36       |        | Kreditaftaleloven § 3  | stk. 1 |
| Kreditaftaleloven § 7c | stk. 1 | Kreditaftaleloven § 8  | stk. 2 |
| Kreditaftaleloven § 23 | stk. 1 | Kreditaftaleloven § 42 | stk. 2 |

## MATERIALE Citerede afgørelser

42 afgørelser

### HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

4

|            |                                                                                                                         |                   |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| 11.05.2023 | Højesteret: Anvendelse af kreditaftalelovens § 42, stk. 2, afskærer efterfølgende anvendelse af § 41                    | 3215-3818         |
| 17.01.2020 | Højesterets dom om restkrav efter tilbagetagelse af bil med ejendomsforbehold i et dødsbo                               | bs-39568-2019-hjr |
| 09.01.2019 | Markedsføring af kreditaftaler: Kravet om fremtrædende oplysninger og beregning af bødestraf                            | 85-2018           |
| 09.01.2019 | K.W. Bruun Import A/S idømt bøde på 250.000 kr. for utilstrækkelig angivelse af standardkreditoplysninger i bilreklamer | Sag 109/2018      |

### EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

4

|            |                                                                                                                     |          |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 13.03.2025 | Kautionskrav i forbrugerkredit: Omkostninger skal medregnes i ÅOP og kontraktvilkår kan efterprøves for urimelighed | C-337/23 |
| 13.02.2025 | Oplysningspligt og sanktioner i forbrugerkreditaftaler: Overvurderet ÅOP og uigennemskuelige gebyrændringer         | C-472/23 |
| 21.03.2024 | Åbenhed om årlige omkostninger i forbrugerkredit og vurdering af accessoriske tjenesteydelser                       | C-714/22 |
| 11.01.2024 | Sanktioner ved manglende kreditværdighedsvurdering af forbrugere trods fuld tilbagebetaling af kreditaftalen        | C-755/22 |

### LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS

2

|            |                                                                                                               |           |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 22.03.2024 | Gyldigheden af Finanstilsynets påbud om kreditværdighedsvurdering og gyldigheden af en kreditaftale           | 2932-7344 |
| 03.09.2019 | Nordea Finans Danmark A/S vs. Debitor: Hjemvisning til fogedretten for udlæg trods vindikation hos tredjemand | 689-784   |

### BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS

1

|            |                                                                                                                          |             |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 02.04.2024 | Finansieringsselskab dømt til at tilbagebetale lån efter tandklinikens konkurs: Kredit var omfattet af kreditaftaleloven | 10375-12204 |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|

### DET FINANSIELLE ANKENÆVN · NÆVN / KLAGEINSTANS

17

|            |                                                                                                                       |          |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 23.02.2026 | 377/2025 Indsigelse om uansvarlig långivning og manglende vurdering af kreditværdighed, jf. kreditaftalelovens § 7 c. | 377/2025 |
| 18.02.2026 | Afslag på erstatning for mangelfuld rådgivning om finansiering af huskøb og renovering trods markante rentestigninger | 98/2025  |
| 18.12.2025 | Lån & Spar Bank var berettiget til at indføre løbende provision på 0,50 % på eksisterende Friværdikonto               | 330/2025 |

|            |                                                                                                                                 |           |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 23.09.2025 | 65/2025: Indsigelse mod rente og kreditvurdering på forbrugslån hos Bank Norwegian                                              | 65/2025   |
| 28.08.2025 | Klage over manglende kreditværdighedsvurdering afvist trods efterfølgende salg af lån til tredjemand                            | 422/2024  |
| 04.03.2025 | Afslag på tilsidesættelse af kreditaftale grundet mangelfuld kreditværdighedsvurdering og indsigelse mod salg af fordring       | 308/2024  |
| 19.12.2024 | Kreditværdighedsvurdering og spørgsmål om ugyldighed af låneafale på 15.000 kr. hos Resurs Bank                                 | 142/2024  |
| 04.12.2024 | Indsigelse om uansvarlig långivning og manglende kreditværdighedsvurdering hos Bank Norwegian                                   | 169/2024  |
| 27.06.2024 | Indsigelse mod manglende kreditværdighedsvurdering og rådgivning ved ejendomssalg afvist grundet passivitet og forældelse       | 408/2023  |
| 27.01.2023 | Indsigelse mod Santander Consumer Bank om uansvarlig långivning og mangelfuld kreditværdighedsvurdering                         | 240/2022  |
| 20.10.2022 | Klage over uansvarlig långivning og manglende kreditværdighedsvurdering ved omlægning af gæld til særlige vilkår                | 382/2021  |
| 27.08.2021 | Krav om tilbagebetaling af afdrag på gældsafale afvist: Kreditværdighedsvurdering ikke påkrævet ved afviklingsafale             | 228/2020  |
| 27.08.2021 | Refusion af stiftelsesomkostninger ved førtidig indfrielse af billån                                                            | 39/2021   |
| 09.11.2018 | Manglende oplysning om ÅOP i gældsbrief fører til nedsættelse af renten på privatlån                                            | 314/2017  |
| 09.09.2009 | Twist om størrelsen af stiftelsesomkostninger på en købekontrakt til bilfinansiering                                            | 61/2009   |
| 09.12.2004 | Stiftelsesomkostninger for billån på 8.950 kr. nedsat grundet vildledende prisstruktur                                          | 185 /2004 |
| 04.11.2003 | Arving troede banklån var acontoudlodning af arv: Manglende kreditoplysninger medførte rentenedsættelse efter kreditaftaleloven | 198/2003  |

## FORBRUGEROMBUDSMANDEN · NÆVN / KLAGEINSTANS

14

|            |                                                                                                                                    |  |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 04.06.2025 | Bilproducent politianmeldt for vildledende prisoplysninger og mangelfuld kreditmarkedsføring                                       |  |
| 18.12.2024 | Sager om utilstrækkelig kreditværdighedsvurdering og overtrædelse af Kreditaftaleloven                                             |  |
| 14.09.2021 | Forbrugslånsvirksomhed dømt for vildledende markedsføring om amortisering og manglende kreditoplysninger                           |  |
| 23.04.2021 | Mangelfuld kreditvurdering ved forbrugslån: Overtrædelse af Kreditaftaleloven og god markedsføringsskik                            |  |
| 07.04.2021 | Forbrugerombudsmanden: Manglende kreditværdighedsvurdering ved forbrugslån er i strid med Kreditaftaleloven og Markedsføringsloven |  |
| 15.03.2021 | Manglende kreditværdighedsvurdering ved højtforrentet forbrugslån                                                                  |  |

|            |                                                                                                                     |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 06.05.2020 | Manglende kreditværdighedsvurdering fører til tilsidesættelse af låneaftaler                                        |
| 27.12.2019 | Forbrugerombudsmanden intervenserer i sag om uansvarlig långivning efter mangelfuld kreditvurdering                 |
| 06.03.2014 | Låneformidlers markedsføring af forbruger kreditter med mangelfulde kreditoplysninger                               |
| 26.08.2013 | Forbrugerombudsmandens vurdering af oplysningskrav vedrørende gebyrer og provisioner i ÅOP-beregninger              |
| 20.01.2012 | Bilforhandler bødet for manglende skiltning med lovpligtige kreditoplysninger                                       |
| 20.01.2012 | Indskærpelse vedrørende manglende ÅOP-oplysning i markedsføring af kreditmuligheder til øjenkirurgiske behandlinger |
| 16.05.2004 | Manglende oplysning om årlig rente ved kontokortordning                                                             |
| 15.05.2004 | Manglende inklusion af gebyrer i ÅOP-beregning i strid med Kreditaftaleloven                                        |

## FORARBEJDE Betænkninger

2 referencer

Betænkning nr. 1509 om gennemførelse af forbrugerkreditdirektivet

nr. 1509 · 2009 · Justitsministeriet

Betænkning om køb på kredit (Betænkning nr. 839/1978)

nr. 839 · 1978 · Justitsministeriet